

מ"ת 54137/03/22 - צחי אליחן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

מ"ת 54137-03-22 מדינת ישראל נ' אליחן(עציר)

בפני מבקש נגד משיבה
כבוד השופטת הבכירה שאדן נאשף-אבו אחמד
צחי אליחן (עציר)
מדינת ישראל

החלטה

לפניי בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצר, בגדרה עותר המבקש לביטול האיזוק האלקטרוני, אישור טיול בליווי מפקח פעמיים ביום (בוקר וערב), שעה כל פעם, ואישור לצאת לעבודה בליווי המפקח האב פעמיים בשבוע.

ביום 24.3.22 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; החזקה ושימוש סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7 (א) ו-7 (ג) לפקודה; נטילת חשמל שלא כדין, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; ועבירה של החזקת כלים לפי סעיף 10 לפקודה.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

באותו מועד, הוזמן תסקיר משירות המבחן בעניינו של המבקש לשם בחינת חלופת מעצר עבורו.

בהחלטה מיום 17.4.22 הוריתי על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני, וזאת בביתו שברמת ישי, תחת פיקוחם של 4 משמורנים, לסירוגין, הפקדה כספית וכן חתימה על התחייבויות עצמית וערבויות, וזאת בכפוף לקבלת חוות דעת ממנהלת הפיקוח האלקטרוני בדבר היתכנות המעצר באיזוק במקום החלופה שהוצע.

בהחלטה נוספת מיום **21.4.22**, ולאחר שנתקבלה חוות דעת מנהלת האיזוק האלקטרוני ולפיה האיזוק ישים במקום החלופה, הוריתי על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני כאמור עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

הבקשה לעיון חוזר הוגשה ביום **25.4.22**, היינו **4 ימים בלבד** ממועד ההחלטה על המעצר בפיקוח אלקטרוני.

הבקשה נסמכת על העובדה, כי המבקש הודה במיוחס לו בכתב האישום במסגרת הליך הקראה בתיק העיקרי. נטען כי

הודיה זו ונטילת אחריות בפועל, קל וחומר בהזדמנות הראשונה, הינן בבחינת "נסיבה חדשה" המפחיתה משמעותית את מסוכנותו של המבקש.

ביום 28.4.22 התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים ובמסגרתו התנגדה המשיבה לבקשה וטענה, כי בעניינו של המבקש לא מתקיים אף אחד מהתנאים הקבועים בסעיף 52 לחסד"פ: עובדות חדשות, שינוי נסיבות או חלוף זמן ניכר. עוד טענה המשיבה, כי הודאתו של המבקש אינה מהווה "שינוי נסיבות" המפחית ממסוכנותו של המבקש וזאת משני טעמים: האחד - הודאתו של המבקש הייתה עובר להחלטה המורה על מעצרו עד תום ההליכים תחת פיקוח אלקטרוני; והשני המבקש אמנם הודה בכתב האישום אך לא הורשע, ודווקא הודאתו זו מעצימה את חזק המסוכנות הסטטוטורית הטבועה בעבירות בהן הוא הודה. אשר לבקשה לפתיחת חלונות התאווורות, נטען כי המבקש הוא עצור לכל דבר ועניין ואינו משוחרר בתנאים מגבילים, ומסטטוס זה נגזרות זכויותיו והמגבלות החלות עליו. בנוסף ציינה המשיבה, כי המבקש אינו עומד בתנאים הקבועים בסעיף 22 ד(1)(ג) לחסד"פ, אשר מונה רשימה סגורה של מטרות שלשמן יהיה רשאי עצור בפיקוח אלקטרוני לצאת מהמעצר ברשות ביהמ"ש. לסיום, הדגישה המשיבה כי לא עבר זמן ניכר מאז המבקש נתן במעצר תחת פיקוח אלקטרוני, ולכן אין הצדקה לאשר פתיחת חלונות התאווורות.

יוער כי במהלך הדיון הנ"ל הועלתה הצעה, ומשזו לא התקבלה, נדרשת הכרעתי בבקשה כלהלן.

לאחר עיון בבקשה ושקילת טיעוני הצדדים, אני מחליטה לדחות את הבקשה, ולהלן טעמי לכך.

כידוע, עיון חוזר בהחלטה הנוגעת למעצר מוגבל למקרים שבהם **"נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה"** (סעיף 52(א) לחוק המעצרים). בקשתו של המבקש הוגשה כאמור **ארבעה ימים בלבד** לאחר מועד מתן ההחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. בנסיבות אלה, לא ניתן לומר כי "עבר זמן ניכר" מעת מתן ההחלטה. זאת ועוד, המבקש לא הצביע על כך שנתגלו בעניינו עובדות חדשות או שנסיבותיו השתנו, על מנת להצדיק עיון חוזר. כאמור הסניגור טען כי העילה לבקשה לעיון חוזר מתקיימת, קרי "שינוי נסיבות", נוכח הודאת המבקש במיוחס לו בכתב האישום. המבקש אמנם הודה בכתב האישום, ואולם ההודאה הייתה לפני מתן ההחלטה המורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ולפיכך אין לומר כי חל "שינוי נסיבות" ממועד מתן ההחלטה על המעצר באיזוק המצדיק היענות לבקשה לעיון חוזר.

לגופם של דברים - סעיף 22(1)(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: **"חוק המעצרים"**), אשר חל על העניין שלפנינו, מונה את רשימת המטרות שלשמן יהיה רשאי עצור בפיקוח אלקטרוני לצאת ממקום הפיקוח באישור בית המשפט, כלהלן:

"חלון פיקוח יכול שיהיה לשם קבלת טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח, פגישה עם קצין מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולגבי מפוקח שהוא קטין - גם לשם לימודים בבית ספר, ויכול שיהיה לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר, או לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו".

עתירתו של המבקש שלפניי - קרי פתיחת חלונות התאווורות ומתן היתר ליציאה לעבודה - אינה נכללת ברשימת המקרים המנויה בסעיף 22 ד(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. כך גם עניינו של המבקש אינו בא בגדר "**תכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו**", כאמור בסיפא של הסעיף הנ"ל.

לא אחת נקבע, כי מעצר בפיקוח אלקטרוני מהווה מעצר ולא חלופת מעצר (סעיף 22ב(א) לחוק המעצרים). כן הובהר, כי אף שמעצר בפיקוח אלקטרוני אינו מתקיים מאחורי סורג ובריה, אין בכך כדי להוציאו מגדר מעצר. בהקשר זה נקבע בבש"פ 7659/17 פלוני נ' מדינת ישראל, כלהלן: "**כאמור, מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני הוא בגדר עצור, ולא בגדר משוחרר בערובה (חלופת מעצר), ומסטאטוס נורמטיבי זה גם נגזרות זכויותיו והמגבלות החלות עליו. אין מדובר בסטאטוס ביניים בין מעצר לשחרור בערובה אלא מדובר במעצר המתבצע בתנאים אחרים - לא מאחורי סורג ובריה אלא במקום אחר שקבע בית המשפט, ותחת פיקוח אלקטרוני ותנאים מגבילים שנקבעו לגביו, חלף פיקוח של סוהרים וחומות הכלא. לסטאטוס המשפטי של מי שנתון בתנאי פיקוח אלקטרוני כעצור יש השלכות בהיבטים שונים (כגון לענין תוצאות הפרה של תנאי הפיקוח האלקטרוני), לרבות בהיבט הנוגע לעניינו של "חלונות פיקוח.**

...

הוראה זו של המחוקק מצביעה על כך כי חלונות פיקוח של מי שנתון במעצר בפיקוח אלקטרוני מוגבלות ככלל לצרכים אישיים חיוניים ("טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח"), או לצרכים טיפוליים-שיקומיים ("פגישה עם קצין מבחן" או "לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר").

ברוח זו יש ליתן תוכן גם להוראת העוללות בדבר התרת חלון פיקוח "לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו." מעבר לסייג הקבוע בחוק בדבר חשיבות התכלית, נדרש לדעתי גם שהתכלית תעלה בקנה אחד עם המגמה העולה מהתכליות שפורטו במפורש בחוק ועם תכליות המעצר בכלל. ... ברוח זו גם נפסק כי מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו מתיישב עם היתר ליציאה לעבודה (בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2016)), וכי אף שקיימת סמכות לפתיחת חלון פיקוח לצרכי עבודה כאמור, יש להפעילה במשורה ורק במקרים יוצאי דופן (בש"פ 6815/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (13.9.2016)); בש"פ 2296/16 חג'י נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (15.5.2016)).

כאמור, לסיווגו של מעצר בפיקוח אלקטרוני כמעצר ישנן השלכות שונות, לרבות לענין פתיחת חלונות פיקוח ושינוי תנאי מעצר. בהתאם, אימצה הפסיקה גישה מצמצמת בענין פתיחת חלונות פיקוח קבועים לשם יציאה ממעצר בפיקוח אלקטרוני ללימודים, לתפילה, לעבודה וכיוצ"ב. עוד קבעה הפסיקה כי אישור לפתיחת חלונות פיקוח **לצרכי התאווורות** במהלך מעצר בפיקוח אלקטרוני, ינתן רק **במקרים חריגים המצדיקים זאת**. בדומה למעצר מאחורי סורג ובריה, גם במעצר תחת פיקוח אלקטרוני, לא ניתן ככלל לצאת לחלונות התאווורות קבועים, אלא **במקרים חריגים**. (ראו בש"פ 77/17 פלוני נ' מ"י (11.1.17); בש"פ 6646/17 פלוני נ' מ"י (29.8.17); בש"פ 2735/19 גבאי נ' מ"י (5.5.19)).

במקרה שלפנינו לא הראה המבקש, כי עניינו נופל בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן אישור לפתיחת חלונות קבועים למטרת התאווורות. הנימוק עליו נשען המבקש בבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו הוא כאמור הודאתו בכתב האישום, אך נימוק זה, כשלעצמו, אינו מהווה טעם מיוחד המצדיק מתן אישור לפתיחת חלון פיקוח יומי לצרכי התאווורות (ראו והושוו: בש"פ 8631/21 מ"י נ' ואיל חוסיין (22.12.21) במסגרתו נתקבל ערר על החלטה להתיר

פתיחה של חלונות התאווררות קבועים, בחלוף 4.5 חודשים ממועד המעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך שנקבע כי מתן אישור מסוג זה, ומבלי להקל ראש בחשיבותו האנושית של הצורך בהתאווררות, אינו מתיישב עם תכליתיו של מעצר בפיקוח אלקטרוני, ולעיתים אף עלול לסכלן).

הוא הדין באשר להסרת האיזוק האלקטרוני, הודאתו של המבקש בכתב האישום אינה מהווה טעם להסרת האיזוק האלקטרוני, במיוחד לנוכח הזמן הקצר למדי שחלף מן המועד בו נתון המבקש תחת פיקוח אלקטרוני, וכן בהינתן העובדה כי ההודאה (ביום 14.4.22) קדמה להחלטה המורה על מעצרו של המבקש באיזוק אלקטרוני (מיום 17.4.22).

הסרת איזוק כעקרון טעונה ראייה בדבר פחיתת מסוכנות. כפי שנפסק בע"פ 1596/15 פלוני נ' מ"י, מפי כב' השופט מינץ: **"ככלל, על המבקש הסרת תנאי האיזוק האלקטרוני מוטל הנטל להצביע על פיחות במידת המסוכנות הנשקפת ממנו עד כי מתאיין הצורך באמצעי פיקוח זה."**

כפי שצוין לעיל, המבקש טען כי מסוכנותו פחתה עקב ההודאה במיוחס לו בכתב האישום באופן המצדיק הסרת הפיקוח האלקטרוני כליל. בהקשר זה יצוין, כי הודאת המבקש במשטרה ונטיל האחריות למעשיו נלקחו בחשבון כבר בעת מתן ההחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. על האמור אוסיף, כי לאחר שהמבקש הודה בכתב האישום, לא עומדת לו חזקת החפות עוד, ואין עוד מדובר רק בראיות לכאורה ביחס לעבירות המיוחסות לו (ראו והשוו: סעיף 61 (ג) לחוק המעצרים), וגם אם יש לראות בכך שינוי נסיבות (ולא כך הדבר), הרי שעל ביהמ"ש לשקול שיקולים נוספים הקשורים למסוכנות הנשקפת מהמבקש, והאם ניתן לאיין אותה בחלופת מעצר או בשינוי התנאים. במקרה דנן, העבירות המיוחסות למבקש ונסיבותיהן המפורטות בכתב האישום בו הודה המבקש, הן חמורות ומקימות עילת מסוכנות סטוטורית, כפי שציינתי בהחלטות קודמות, ועילה זו שרירה וקיימת גם לאחר ההודאה בכתב האישום, ולהשקפתי, אין בעצם ההודאה, בשלב זה, כדי לשלול או להפיג מסוכנות זו או למצער להפחית מעוצמתה.

אשר לבקשה בעניין פתיחת שעות יציאה לעבודה, כידוע יש לנהוג בזהירות ובהדרגתיות בעניינו של עצור תחת פיקוח אלקטרוני (ראו והשוו: בש"פ 977/20 עמאר נ' מ"י; בש"פ 1014/21 חוג'יראת נ' מ"י), ומשלא ראיתי להורות על הסרת האיזוק והעברת המבקש לסטטוס של משוחרר בתנאים מגבילים, הרי שגם בקשה זו דינה להידחות. בהקשר זה אביא את שהורה בית המשפט העליון בבש"פ 305/21 מג'ד חטיב נ' מ"י: **"עוד אוסיף כי - כפי שפסק בית המשפט המחוזי - בטרם תישקל אפשרות לצאת לעבודה, על העצור בתנאי איזוק אלקטרוני להראות כי המסוכנות הנשקפת ממנו פחתה, כך שאין צורך באמצעי האיזוק. רק אז, עם ההחלטה להסיר את האיזוק האלקטרוני ולשחרר את המפוקח לחלופת מעצר, משתנה הסטטוס של המפוקח מ"עצור" ל"משוחרר בתנאים מגבילים", ויכול ותישקל במקרים המתאימים האפשרות לצאת לעבודה."**

סוף דבר - לאחר שבחנתי את הבקשה ותגובת המשיבה, הבקשה על כל חלקיה נדחת.

המזכירות תמציא העתק החלטה לב"כ הצדדים.

